

International strategi

REGION NORDJYLLAND

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
1 Indledning.....	1
2 Hvorfor arbejde internationalt	1
3 Mål og indsatsområder	2
3.1 Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier	3
3.2 Satsning på udvalgte internationale partnerskaber	3
3.3 Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland	3
4 Hvordan arbejder vi internationalt?.....	4
4.1 Implementeringsprincipper	5
4.2 Handlingsplan.....	5
Bilag 1 Områdestrategi for Sundhed.....	6
Rationale og tematisering	6
Fokuserede indsatser	7
Bilag 2 Områdestrategi for Regional Udvikling	10
Rationale og tematisering	10
Fokuserede indsatser.....	13
Bilag 3 Områdestrategi for Speciaalsektoren	15
Rationale og tematisering	15
Fokuserede indsatsområder	17
Bilag 4 Eksisterende politiske internationale samarbejder	18
Bilag 5 Eksisterende administrative internationale samarbejder	25
Bilag 6 Uddrag fra Kompetenceplan for Region Nordjylland	37

1 Indledning

Det er politisk besluttet at Region Nordjylland skal have en koncerndækkende international strategi. Arbejdet med strategiens udformning har i 2011 været forankret i det Rådgivende Udvalg for Internationalt Samarbejde. Der har tidligere været en international strategi for Regional Udvikling, men den afløses hermed af en concernstrategi, der samler Regionens tre forretningsområder; sundhed, regional udvikling og specialområdet.

Strategien skal være rammen for Regionens internationale engagement og definere de overordnede mål for indsatsen. Den skal være en integreret del af Regionens almene virke og bruges aktivt i det regionalpolitiske arbejde med at sikre udvikling og vækst i Nordjylland. Strategien tager afsæt i de mange erfaringer, som Regionen allerede har med internationalt samarbejde og hviler på fælles værdier og principper for implementering af mål, indsatser og handlinger.

Formålet med den internationale strategi er at give retning og skabe rammer for Regionens indsats på den internationale bane. En indsats der på den ene side handler om at hente viden og ressourcer til Nordjylland og på den anden side handler om at profilere Nordjylland internationalt og præge den europæiske dagsorden. I dag er indsatsen mangeartet og spænder over medlemskaber af fora og netværk for politikere, klinikere og administratorer, deltagelse i internationale forsknings- og udviklingsprojekter og medfinansiering af en række tiltag.

Strategien skal medvirke til at fokusere indsatsen for maksimalt udbytte, så der eksempelvis skabes merværdi for patienter, optimale behandlingsformer og indsigt i nye måder at arbejde på samt udvikling i erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne. Det internationale samarbejde skal derfor både ske internt i organisationen, med den nære nordjyske omverden og med internationale samarbejdspartnere, alt sammen med sigte på at udvide udsynet til den internationale bane.

2 Hvorfor arbejde internationalt

Hvorfor skal Regionen overhovedet arbejde på den internationale bane, kan man spørge. Der er mange faktorer i omverdenen, der i stigende grad påvirker Regionens opgavevaretagelse og som derfor kræver opmærksomhed, herunder EU-direktiver og forordninger, EU's indre marked med fri bevægelighed af varer, tjenester, mennesker og kapital, globalisering med øget økonomisk og kulturel integration, vores geografiske placering, migrationsmønstre mv.

Analyser fra Danske Regioner¹ viser, at 53 % af en gennemsnitlig regionsrådsdagsorden er påvirket af EU, hvilket bakkes op af lignende tal fra analyser foretaget i Sverige. Alene af den grund er der god mening i en aktiv stillingtagen til det internationale og i at samarbejde med andre europæiske regioner om regional indflydelse på EU-niveau.

I EU er der tradition for at regionerne påtager sig en rolle på den politiske arena og dermed i den demokratiske proces. Regionerne arbejder typisk sammen via netværk som Assembly of European Regions (AER) og Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) og i EU's regionalpolitiske udvalg og agerer derigennem samarbejdspartnere for hinanden og for EU.

¹ Fra Danske Regioners analyse 'EU på den regionale dagsorden. En analyse af EU's påvirkning af dagsordenen i de danske regioner' fra januar 2010.

Regionsudvalget er en politisk forsamling, der repræsenterer de lokale og regionale myndigheder i EU og giver dem mulighed for indflydelse på udformningen af EU-lovgivningen. Kommissionen, Rådet og Parlamentet har pligt til at høre Regionsudvalget om nye lovforslag, der påvirker det regionale eller lokale niveau, for eksempel økonomisk og social samhørighed, transport, beskæftigelse, miljø, folkesundhed, m.m.

Det er derfor vigtigt at samtlige koncernens niveauer – både de politiske, de kliniske og de administrative – kender til de muligheder, der findes for samarbejde om og påvirkning af den politiske udvikling. Det kan gøres ved at udnytte de muligheder, der ligger i medlemskaber af forskellige organisationer og netværk med aktiv deltagelse i arbejdsgrupper og komitéer. Systematisk brug af mulighederne og de opnåede relationer kan være et godt værktøj til udvikling af både Nordjylland og koncernen Region Nordjylland.

Koncernen Region Nordjylland skal derfor ikke definere det internationale samarbejde som et afgrænset sagsområde, men i stedet sigte mod en integration af de internationale aktiviteter i de opgaver, der løses i forvejen, og hvor det er relevant og giver mening og værdi.

3 Mål og indsatsområder

Den internationale strategi skal understøtte Regionens mission, vision og værdier og den skal spille sammen med de øvrige vedtagne udviklingsstrategier og planer. Strategien er retningsgivende i forhold til valg af initiativer og samarbejdspartnere, og den vil dermed også kunne være et redskab i den politiske og ledelsesmæssige prioritering af ressourcer.

For både politikere, klinikere og administration skal strategien være fundamentet for fokus og prioritering af de kræfter, der skal bruges på det internationale samarbejde. Rollerne kan defineres mere klart, når rammer og mål er fastsat.

Målet for Region Nordjyllands internationale strategi er formuleret således:

Mål

Region Nordjylland vil være målrettet, proaktiv og initiativtagende på det internationale område for at sikre en optimal udnyttelse af mulighederne i den tiltagende globalisering til gavn for de nordjyske borgere, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

Dette mål er konkretiseret i følgende tre indsatsområder:

Indsatsområder

1. Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier
2. Satsning på udvalgte internationale partnerskaber
3. Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland

3.1 Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier

Globaliseringen øver indflydelse på Region Nordjylland og på regionens forskellige aktører og er således et uundgåeligt parameter i den nordjyske udvikling. Graden af indflydelse vil variere fra aktør til aktør, men hvad enten det drejer sig om en offentlig myndighed, erhvervsvirksomhed, viden- eller uddannelsesinstitution er det centralt at foretage en vurdering og tage aktivt stilling til, hvad globalisering betyder for ens organisation og for mulighederne for vækst og udvikling.

Denne indsats har således to retninger. På den ene side er indsatsen rettet indad med henblik på at skærpe den globale tankegang og udsyn i egen organisation. På den anden side er indsatsen rettet udad mod Regionens samarbejdspartnere, hvor den sigter på at styrke og understøtte offentlige og private virksomheders strategiske parathed, for derved at bidrage til en optimal udnyttelse af globaliseringens muligheder.

3.2 Satsning på udvalgte internationale partnerskaber

Deltagelse i internationale partnerskaber er et led i bestræbelserne på at skabe vækst og udvikling i Region Nordjylland og tjener tre forskellige formål. Det handler dels om at få adgang til international viden og netværk, der kan bidrage til at styrke egen organisation og regionen i bred forstand; dels om herigennem at profilere og synliggøre regionens kompetencer; dels om at være med til at præge den europæiske politiske dagsorden. Internationale partnerskaber skal her forstås som både samarbejder med internationale partnere og internationalt orienterede samarbejder med regionale partnere.

Denne indsats vil fokusere på at målrette det internationale engagement til de områder, hvor der er størst potentiale i at deltage og hvor deltagelse giver størst mulig værdi for koncern Region Nordjylland og den nordjyske region.

Der er i denne indsats et særligt geografisk fokus på det nordiske samarbejde, hvor Region Nordjylland over en årrække har opbygget gode og stærke samarbejdsrelationer med specielt de sydnorske og vestsvenske fylker og regioner. Det drejer sig både om relationer på politisk plan, eksempelvis i Nordisk Transportpolitisk Netværk, Venskabsamarbejdet, KASK samarbejdet og det tidligere Triangel samarbejde, og administrative relationer, der bygger på samarbejde i tværnationale projekter og netværk som KASK innovation, Women in Business, Markis, m.fl.

Der eksisterer veletablerede samarbejdsstrukturer og relationer, og der er opnået resultater, som der fremadrettet kan bygges videre på. Det vurderes, at der er potentiale i en stærkere forankring af det skandinaviske samarbejde og en styrkelse af samarbejdsplatformen, så vi sammen kan udvikle vore styrkepositioner og fremme regionens udvikling i bred forstand.

3.3 Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland

Internationale ressourcer skal forstås bredt og indsatsen handler om at tiltrække økonomiske såvel som menneskelige ressourcer til regionen.

De økonomiske ressourcer er typisk midler fra EU's forskellige fonde og programmer, som hentes til Nordjylland gennem udviklings- og forskningsprojekter. Disse midler bruges til at geare egne ressourcer på en række fagspecifikke områder og kan således bidrage til at løfte et fagområde og tilføre en international dimension til arbejdet.

Tiltrækning af menneskelige ressourcer drejer sig om at tiltrække profiler med spidskompetencer som ikke kan rekrutteres i Danmark og arbejdskraft til områder, hvor der opstår flaskehalse og mangelsituationer samt studerende til regionens uddannelsesinstitutioner.

4 Hvordan arbejder vi internationalt?

Den internationale indsats er forankret dels i de enkelte rådgivende udvalg og dels i de forskellige fagområders ledelseslag. Forankringen skal bidrage til at styrke den politiske og kliniske/administrative kompetence, så Region Nordjylland kan imødekomme de regionalpolitiske udfordringer nu og i fremtiden.

Det er afgørende at der rundt om i regionen bliver skabt forståelse for og accept af at det nytter at involvere sig internationalt. Det skal være naturligt at bruge sine internationale relationer som et værktøj i det daglige arbejde. Hvis egne ressourcer (kapital, viden, kompetencer) puljes med internationale ressourcer, kan det medvirke til at løfte opgavevaretagelsen op på et højere niveau og dermed skabe bedre resultater end man ellers ville have nået.

I det daglige arbejde overalt i Regionen arbejdes målrettet mod at opfylde de mål, der sættes for opgaverne i organisationens forskellige dele. Derfor kan det i en hektisk hverdag være lidt af en opgave også at tænke på en international bane som et nyt udefrakommende krav. Derfor er det vigtigt, at der træffes klare beslutninger, om hvordan det internationale skal tænkes ind som en naturlig del af arbejdet og at de internationale aktiviteter kommer ind som en forlængelse af det arbejde, der allerede foregår og som en yderligere kvalificering af opgaverne.

Alle fagområder har sin egen logik og derfor skal der arbejdes mod at finde netop de internationale relationer og/eller aktiviteter, der matcher. Det der passer det ene, passer måske ikke det andet. Internationale relationer skabes ofte over tid og det betyder, at der skal et langt og nogle gange sejt træk til, før resultaterne kan høstes. Det er vigtigt at huske på for alle de parter, der involverer sig i internationale aktiviteter.

Erfaringsudveksling og inspiration hentet via studieture, konferencer mv. kan være umiddelbart anvendbar på den korte bane, men det kan også være en hjælp til opbygning af gode netværk.

Region Nordjylland indgår i en række udvalgte politiske internationale samarbejder, som beskrevet i bilag 4. Oversigten tegner en status på nuværende tidspunkt men det skal understreges, at det internationale politiske engagement er en dynamisk størrelse der vil ændre sig over tid. Potentielle nye politiske samarbejder tages op til kritisk vurdering og eksisterende samarbejder monitoreres løbende og tages op til fornyet overvejelse, så det sikres, at de bidrager til at opfylde Regionens mål.

Region Nordjylland fik i 2008 foretaget en evaluering af alle politiske og administrative internationale samarbejder under området for regional udvikling. Konklusionen var, at de analyserede samarbejder understøttede Regionens strategier og prioriteringer og på positiv vis eksponerede Nordjylland internationalt - specielt i forhold til samarbejdet i Nordsøen og Skandinavien.

Evalueringen mandede ud i en række anbefalinger, blandt andet:

- Større fokus på at screene et samarbejde forud for deltagelse;
- Årlig monitorering/vurdering af de samarbejder, som Regionen deltager i;
- Højere grad af koordinering, så der sikres synergi og undgås overlap i det internationale engagement;
- Bedre forankring af resultater – involvere slutbrugere og sikre finansiering af efterfølgende aktiviteter.

4.1 Implementeringsprincipper

På baggrund af den omtalte evaluering af de internationale samarbejder under regional udvikling arbejder administrationen med en række implementeringsprincipper, som skal bidrage til at optimere det internationale arbejde. Det drejer sig blandt andet om at vægte det internationale engagement til at omfatte de samarbejder, der har det største potentiale samt derefter løbende at monitorere dem.

Vægtning af internationale samarbejder

Når Region Nordjylland påtænker at deltage i et nyt internationalt samarbejde er det vigtigt at vægte det pågældende samarbejde og vurdere:

1. samarbejdets relevans og sammenhæng til Region Nordjyllands strategier, planer og problemstillinger
2. muligheden for at allokere de nødvendige ressourcer, så samarbejdets effektivitet sikres
3. forankring og holdbarhed af de forventede resultater, så der skabes regionale effekter
4. samarbejdets nytteværdi for Regionens udvikling og regionalpolitiske interesser.

Denne vægtning foretages med baggrund i tjeklister for henholdsvis administrative og politiske samarbejder.

Monitorering af internationale samarbejder

For at sikre at Region Nordjylland får størst mulig værdi ud af det internationale engagement, er det vigtigt at foretage en løbende opfølgning og vurdering af, om de enkelte samarbejder fortsat ligger inden for rammen af beslutningsgrundlaget. Monitoreringen hænger således tæt sammen med den vægtning, der går forud for deltagelse i et givent samarbejde.

Formålet med monitoreringen er bl.a. at følge op på om samarbejdet leverer det forventede udbytte, at opsamle erfaringer som kan bruges i Regionens internationale engagement fremadrettet, at tilvejebringe læring for politikere og administrative medarbejdere samt at sikre Regionsrådet information og viden, som kan være relevant i forhold til at træffe beslutninger om nye internationale samarbejder. Til dette formål er der udarbejdet en monitoreringsguide med spørgsmål relateret til henholdsvis administrative og politiske samarbejder.

4.2 Handlingsplan

Den internationale strategi er den overordnede ramme for Regionens internationale engagement. Den suppleres på det praktiske niveau af en række handlinger (initiativer) for hver af de enkelte områdestrategier, som skal bidrage til yderligere at fokusere og målrette det internationale arbejde. Disse initiativer diskuteres af de rådgivende politiske udvalg, der beskæftiger sig med de pågældende fagområder, og udvalgenes forslag går til beslutning i enten Regionsrådet eller Forretningsudvalget i henhold til Kompetenceplan for Region Nordjylland (jf. bilag 6).

Initiativerne samles i løbende etårige handlingsplaner og igangsættes i det år, hvor handlingsplanen kører, men kan godt løbe over flere år. Nogle initiativer vil i sagens natur være tidsbegrænsede (f.eks. administrative samarbejder og enkeltstående events), hvorimod andre ikke har en bestemt løbetid (f.eks. politiske samarbejder). Handlingsplanernes initiativer vil være det løbende fokus for det internationale arbejde. Men der bør være åbent for, at relevante initiativer, der udgør en speciel interesse for et bestemt fagområde, kan blive politisk behandlet og ved godkendelse blive tilføjet handlingsplanen i tillæg til de initiativer, der allerede er vedtaget.

Bilag 1 Områdestrategi for Sundhed

Rationale og tematisering

Det internationale udsyn

Sundhedsvæsenet oplever i stigende grad påvirkning og afhængighed af globale tendenser. I forhold til forskning er det internationale perspektiv et krav, og den medicinske og teknologiske udvikling kender ingen grænser. Ligeledes er styringsprincipperne for sygehusvæsenet i stigende grad præget af internationale strømninger.

Uagtet at Region Nordjylland også på sundhedsområdet har begrænsede ressourcer til at arbejde internationalt, er indhentning af viden og kompetencer fra omverdenen et vigtigt element i den fortsatte udvikling af Regionens sundhedsvæsen. Udviklingen i det nordjyske sundhedsvæsen skal også ske med et afsæt i de internationale udviklingstendenser. Det fordrer en kontinuerlig deltagelse i internationale aktiviteter som konferencer, kurser, forsknings- og udviklingsprojekter, netværk mv.

I det lys kan det konstateres, at Sundhedsområdet har brug for vejvisning i forhold til de mange spor, der kan forfølges internationalt. Det er en fordel at kunne fokusere kræfter på de rigtige netværk, indsatser og samarbejdspartnere.

Indsatser og samarbejdspartnere skal vælges med omhu og tænkes sammen med de reelle muligheder for medfinansiering. En international strategi for sundhedsområdet skal rumme såvel understøtte som realisere de overordnede strategier på Sundhedsområdet.

I 2012 kommer Regionens nye version af sundhedsplanen og den skal naturligvis kobles til den internationale strategi på de områder, hvor det naturligt vil give mening og merværdi. Sundhedsplanen binder som hidtil regionens planlægning på sundhedsområdet sammen, og det skal derfor sikres, at de internationale spor i de enkelte planlægningselementer bæres videre i strategien.

Der arbejdes hele tiden med at udvikle bedre og mere effektive behandlingsformer og -metoder, og rigtig meget af udviklingen sker internationalt. Derfor er det afgørende, at klinikerne har mulighed for at følge med i den internationale forskning og udvikling i deres specialer, at dyrke samarbejde med udenlandske kolleger samt præsentere egne resultater i udlandet. Den internationale orientering er en forudsætning for realisering af eksempelvis Aalborg Universitetshospitals forskningsstrategi og regionens overordnede forskningsstrategi.

Det nordjyske innovationsmiljø og miljøet omkring sundheds- og velfærdsteknologiske virksomheder samt det nordjyske sygehusvæsen oplever aktuelt en betydelig synergieffekt. Et blomstrende samarbejde, der suppleret med i internationalt sammenhæng unikke, tidstro og komplette registerdata på sundhedsområdet rummer et stort potentiale for såvel patientbehandling som erhvervsliv. Et samlet miljø, der kan såvel bidrage til som profitere af gode, internationale relationer.

Region Nordjylland deltager i et partnerskab med bl.a. Aalborg Universitet om udvikling af en sundhedsteknologisk forskerpark – EIR. Projektet er støttet af Vækstforum og har markante internationale ambitioner om tiltrækning af kompetencer, projekter og virksomheder inden for sundhedsområdet til gavn for det nordjyske erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

Fra 2014 træder det nye EU-direktiv om patienters ret til "frit sygehusvalg" inden for EU i kraft, og det betyder, at der vil være et øget fokus på patientstrømme til og fra andre EU-lande. Der skal udarbejdes et administrationsgrundlag for ordningen i samarbejde med de øvrige regioner og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, som er gennem-sigtigt for både borgere og klinikere. Det kan blive aktuelt at indgå internationale sam-arbejder i forbindelse med implementeringen af det nye direktiv, da der kan åbnes for muligheder for samarbejder med sygehuse i andre EU-lande for at optimere patient-massen for mindre specialer og dermed et grundlag for at bevare specialerne i Nordjyl-land. Det skal drøftes hvorvidt Regionen skal påtage sig en mere proaktiv rolle ift. at tiltrække patienter fra andre EU-lande eller om en offensiv tilgang til direktivet for at holde patienterne hjemme er den vej, der skal vælges.

Regionen har i en årrække haft to venskabsregioner i Norge og Sverige, der samarbej-der bl.a. på folkesundhedsområdet. Dette samarbejde vil kunne genere ny viden via udviklingsprojekter ligesom det giver mulighed for at lære af hinandens erfaringer samt skaber mulighed for at netværke bredere gennem de to venskabsregioners kontakter.

I august 2011 besøgte repræsentanter fra Projektafdelingen Nyt Universitetssygehus Aalborg og Aalborg Sygehus den nordspanske region Asturien, som snart kan indvie et nyt universitetshospital. Målet med besøget var at få viden, der kan indgå i forberedelserne af det nordjyske universitetshospital.

I forlængelse af EU's 2020-strategi lægges der op til etablering af innovationspartner-skaber for at styrke den europæiske konkurrenceevne gennem en fokusering på sam-fundsmæssige udfordringer i lyset af globaliseringen og den pressede offentlige øko-nomi. Det er oplagt for Region Nordjylland at indgå i europæiske partnerskaber inden for udvalgte sundhedsområder, hvor Nordjylland i forvejen har styrkeposition ift. andre regioner – f.eks. inden for kronikerområdet, robotkirurgi og sundheds-IT.

Det "frivillige" samarbejde med udenlandske regioner skal gerne resultere i at det nord-jyske sundhedsvæsen får bedre muligheder for at indgå i internationale projekter og andre former for samarbejde, der kan skaffe både udvikling og viden til gavn for patien-ter og personale.

Fokuserede indsatser

Strategien har tre fokuserede indsatsområder på det internationale område og for sundhedsområdet skal de tilsammen gerne bidrage til skabe vækst og udvikling til gavn for patienter og personale.

Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier

Indsatsen handler først og fremmest om at styrke sygehusenes muligheder for at agere på den internationale bane. Der skal arbejdes på en række områder, der kan genere viden og dermed give gode rammer for at arbejde internationalt på den enkelte ar-bejdsplads.

Deltagelse i internationale projekter iværksættes, når det giver mening og merværdi i forhold til opgaveløsning, udvikling og resultater – f.eks. forbedret behandling, teknolo-gi, effektivisering eller arbejdsgange.

Satsning på udvalgte internationale partnerskaber

Internationale partnerskaber favner såvel samarbejde med internationale partnere som samarbejde med regionale/nationale partnere med et internationalt fokus.

De internationale partnerskaber skal give adgang til international viden og netværk – både for koncernen Region Nordjylland og landsdelen. Partnerskaberne vil også være en platform for at profilere de nordjyske spidskompetencer i udlandet. De gode forudsætninger for at koble sundhedsområdet, forskningskræfter og erhvervsliv udgør samlet en attraktiv platform for internationalt arbejde.

Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland

Indsatsen skal støtte tiltrækningen af ressourcer til Nordjylland – både menneskelige og økonomiske. De økonomiske ressourcer er først og fremmest midler fra EU's strukturfonde, landdistriktsprogrammer og rammeprogrammer, hvoraf sidstnævnte er et forskningsspor. Pengene hentes til Nordjylland via udviklings- og forskningsprojekter og de forstærker egne ressourcer på en række fagspecifikke områder og er dermed med til at generere udvikling og vækst.

Indsatsen for at informere om støttemulighederne kan med fordel optimeres – også i samarbejde med eksterne parter.

Med menneskelige ressourcer menes medarbejdere med spidskompetencer som ikke kan rekrutteres i Danmark. Der er ikke sjældent behov for at rekruttere udenlandske speciallæger til de nordjyske sygehuse og det er hensigtsmæssigt, at organisationen er klar med et set-up til modtagelse og integration, så investeringen i at rekruttere fra udlandet ikke spildes.

Organisationen vil med fordel også kunne modtage udenlandske gæsteforskere og studerende ligesom der kan sendes personale på udenlandsophold med sigte på faglig opkvalificering.

I det fremadrettede arbejde indenfor de nævnte indsatsområder, fokuseres der blandt andet på en international dimension omkring følgende emner:

Nye styringsredskaber i sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet har i det seneste årti fokuseret meget på kvantitet – på at behandle flere og flere patienter. Det danske sundhedsvæsen og mange sundhedssystemer verden over oplever aktuelt et kursskifte, hvor fokus rettes mod kvaliteten i behandlingen af patienterne. Kvalitet og sammenhængen mellem øget kvalitet og en samtidig omkostningsreduktion er emner, der præger den internationale dagsorden og en udfordring der kræver nye styringsredskaber.

Region Nordjylland skal aktivt drage nytte af den viden og de erfaringer, der er gjort på dette område i andre lande. Regionen skal efterstræbe international know-how om metoder, der kan bidrage til at reducere spild, forbedre den faglige og organisatoriske kvalitet samt patientsikkerheden. Ledelse af forandringer og konkrete forandringsmetoder, der effektivt kan understøtte implementering af tiltag, der udvikler kvaliteten af de patientrettede ydelser og forbedre sikkerheden for patienter vil også være målet.

Region Nordjylland vil via sit samarbejde med Aalborg Universitet bidrage med forskningsbaseret viden omkring sammenhæng mellem kvalitet og økonomi. En attraktiv platform der muliggør, at regionen internationalt kan synliggøre de erfaringer og den viden, der findes om hvorledes kvaliteten kan øges samtidig med at omkostninger holdes på niveau eller reduceres. Ledelse af forandringer og aktiv målrettet inddragelse af patienter vil også være emner for vidensspredning på konferencer, i netværk og partnerskaber.

Organisations- og ledelsesudvikling

Region Nordjylland har siden 2010 været i gang med en proces, der skal udvikle den nuværende sygehusorganisering og den ledelse, der bedrives i det nordjyske sygehusvæsen.

Organisations- og ledelsesudviklingen skal understøtte kvaliteten i patientbehandlingen, herunder sammenhængende patientforløb i sundhedsvæsenet. Alle patienter skal opleve sammenhæng både i sygehusbehandlingen og i det samlede sundhedsvæsen.

Samtidig skal organisations- og ledelsesudvikling være med til at styrke forsknings- og udviklingsområdet, så Regionen som helhed og Aalborg Universitetshospital i særdeleshed er en central aktør såvel nationalt som internationalt.

Internationale partnerskaber kan understøtte og bidrage til den nordjyske proces. Eksempelvis via:

- regioner/sygehuse der er gået nye veje og som er lykkedes med at koordinere samarbejde mellem faggrupper og specialer samt mellem primær og sekundær sektor.
- regioner/sygehuse der er gået nye veje og som via incitament er lykkedes med at understøtte sammenhængende patientforløb.
- regioner/sygehuse der er lykkedes med at skabe forskningsmæssige miljøer af verdensklasse, som samtidig er en aktiv medspiller i den kliniske praksis.
- regioner/sygehuse, hvis styringsmodeller har forceret ift. at sikre optimale patientforløb sideløbende med en effektiv drift.

Det sammenhængende sundhedsvæsen

Sundhedsvæsenet anno 2012 består stadigvæk af tre ben: Sygehusvæsenet, almen praksis og det kommunale sundhedstilbud. Det er i denne triangel, at det optimale patientforløb skal efterstræbes. I den sammenhæng er der en stor kulturel udfordring at nedbryde faggrænser og sektorgrænser til gavn for patienten.

Region Nordjylland har i flere omgange nydt international opmærksomhed omkring egne løsninger på området. Sundhedsaftalekomplekset og ikke mindst etableringen af en nordjysk kronikermode har inspireret i udlandet. Begge tiltag er imidlertid også etableret med afsæt i inspiration fra verden omkring os. Denne dynamik skal fortsætte. Den danske model er skabt i en politisk, administrativ og faglig kontekst som er unik. Men udfordringen: fortsat udvikling af et sammenhængende sundhedsvæsen til gavn for patienten er af global karakter. Derfor skal den internationale nysgerrighed skærpes med henblik på konvertere best practice fra verden omkring os til lokale løsninger, der gavner hele det nordjyske sundhedsvæsen.

Bilag 2 Områdestrategi for Regional Udvikling

Den internationale strategi for regional udvikling skal spille sammen med og understøtte Region Nordjyllands øvrige indsatser og dermed bidrage til at skabe vækst og bæredygtig udvikling i hele landsdelen. Indsatsen dækker temaer inden for både det regionale og det erhvervsrettede udviklingsfelt og de er enkeltvis og i samspil med hinanden vigtige elementer i den nordjyske udvikling. Temaerne afspejler i høj grad den Regionale Udviklingsplan 2012-20 og Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi 2010-2014 og retter sig mod blandt andet erhverv, uddannelse og kompetence, turisme, kultur og oplevelse, infrastruktur og mobilitet samt klima og natur. Hvert af disse har et internationalt perspektiv og potentiale, som skal udnyttes til gavn for Nordjyllands udvikling.

Rationale og tematisering

Det innovative Nordjylland

Erhvervslivets fremtidige vækst er tæt forbundet med virksomhedernes evne til at innovere og skabe øget produktivitet. På sigt er et højt innovationsniveau en forudsætning for produktivitet og her er adgang til og udnyttelse af global viden af afgørende betydning.

En stor del af virksomhedernes vækstpotentiale vil ligge i de globale eksportmarkeder, hvilket fordrer et internationalt fokus fra de nordjyske virksomheders side. Globaliseringsparathed og dermed viljen og evnen til at møde globaliseringens udfordringer og muligheder er derfor et altafgørende parameter.

I relation til innovation og globalisering spiller sundhedsteknologi en særlig rolle og placerer sig i krydsfeltet mellem sundhed og erhverv. Området udgør på den ene side et værktøj til forbedring af sundhedsvæsenet og på den anden side en international vækstmulighed for de nordjyske virksomheder der leverer sundhedsprodukter og services.

Projektet '**Women in Business**' vil styrke Skagerrak regionens konkurrencekraft ved at stimulere innovation, udvikling og bæredygtig vækst i små og mellemstore virksomheder ledet af kvinder. Projektet skal samtidigt give ny viden om hvilke faktorer, der påvirker mulighederne for vækst og udvikling for kvindelige entreprenører i regionerne omkring Kattegat-Skagerrak, og føre til udvikling af en Skagerrak model for kvindeligt entreprenørskab.

Budget: € 1.513.546,00

Finansiering: 50% EU-finansieret af Interreg IVA for Øresund-Kattegat-Skagerrak

Løbetid: 1/1/2009 – 31/12/2011

Det kompetente Nordjylland

Kompetente medarbejdere er en forudsætning for de nordjyske virksomheders innovation og vækst. Det kræver, at flere unge skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse og at uddannelsesniveaue i Region Nordjylland løftes.

Her er ikke mindst de internationale kompetencer vigtige og uddannelsessystemet bør i højere grad understøtte disse. Internationalisering kan således integreres som en dimension i undervisningens indhold, for eksempel inden for de samfundsvidenskabelige områder, sprog og kultur, oplevelsesøkonomi, teknologi og it.

En tydeligere vægtning på globalisering og internationalisering samt iværksætteri og innovation i uddannelsessystemet kan bidrage til, at der udklækkes kompetente medarbejdere, der er globalt orienterede, omstillingsparate, fleksible, og besidder de kompetencer, som virksomhederne har brug for i den globale konkurrence.

Det attraktive Nordjylland

Kultur og oplevelse er et erhverv, der kan bidrage positivt til samfundsudviklingen i Nordjylland, blandt andet ved at formidle og sælge området og på den måde tiltrække turister. Det er derfor vigtigt at se på koblingen mellem turisme og kultur og oplevelse.

Udenlandske besøgende der kommer til Nordjylland for at deltage i kulturbegivenheder vil på samme tid opleve området som turister og udenlandske turister der kommer til Nordjylland udgør på samme tid potentielle kunder for de mange kultur- og oplevelses-tilbud i landsdelen. Der er således god mening og værdi i at understøtte samarbejde og koordination af indsatser på disse to områder.

Udenlandsk viden, erfaringer og eksempler på god praksis kan endvidere være med til at give inspiration til udvikling af nye kultur- og oplevelsesprodukter i Nordjylland.

Der kan også være et potentiale i at styrke koblingen mellem kulturlivet og erhvervslivet ved at synliggøre den værdi og de kompetencer som kunstnere og andre kulturproducenter kan tilføre virksomhederne i deres innovations- og kreativtetsprocesser.

Projektet '**Kreative Alliancer**' er et udviklingsprojekt der fokuserer på værdiskabelse gennem kreativ interaktion mellem kunstnere og erhvervsvirksomheder. Projektet skal udvikle nye målemetoder, der skal vise, hvad kreative alliancer kan bidrage med i virksomheders innovationsprocesser.

Budget: € 1.522.210,00

Finansiering: 50% EU-finansieret af Interreg IVA for Øresund-Kattegat-Skagerrak

Løbetid: 1/1/2009 – 31/12/2011

Der er også et vækst- og udviklingspotentiale i at finde snitflader og sammenhænge til relevante fagområder, som eksempelvis kultur, natur, fødevarer og sundhed, hvor der er mulighed for at opnå synergieffekter.

Projektet '**Coast Alive**' har fokus på at bruge friluftsliv til at fremme folkesundheden og øge aktiviteten i kystområder ved blandt andet at udvikle og afprøve nye måder og metoder til at aktivere befolkningen på.

Budget: € 4.086.141,00

Finansiering: 50% EU-finansieret af Interreg IVB for Nordsøen

Løbetid: 1/1/2009 – 31/12/2012

Det forbundne Nordjylland

Den internationale transportkorridor gennem Nordjylland og de nordjyske havne til Sverige, Norge og det nordatlantiske område er veletablerede, og er del af det europæiske TEN-net, som er et væsentligt internationalt fokuspunkt.

Region Nordjylland har siden 2002 haft en strategisk satsning på intelligente transportsystemer, som blandt andet har medført at ERTICO - den europæiske brancheorganisation for intelligente transportsystemer (ITS) - holdt sin europæiske ITS-konference i

Aalborg i 2007. Satsningen på ITS har også resulteret i, at Nordjylland er på vej til at blive et testsite i international klasse på området, hvilket kan give innovation med internationalt perspektiv.

I projektet '**Markis**' samarbejder myndigheder, uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv i Kattegat-Skagerrak området om bæredygtig søfart og grøn vækst i regionens maritime erhverv og om at skabe et attraktivt maritimt innovationsmiljø.

Budget: € 3.106.385,00

Finansiering: 50% EU-finansieret af Interreg IVA for Øresund-Kattegat-Skagerrak

Løbetid: 1/5/2010 – 30/4/2013

Takket være Aalborg Lufthavn har Nordjylland høj international tilgængelighed til glæde for hele det nordjyske erhvervsliv og for udlændige der kommer til regionen. Lufthavnen er på mange måder en vigtig infrastruktur og rammebetingelse for Nordjyllands globalisering.

Det grønne Nordjylland

Klima, herunder energi, er i sig selv temaer med et globalt perspektiv; klimaproblematikken er grænseoverskridende og udfordringerne i forhold til CO₂-reduktion kan kun imødekommes med globale tiltag; energi er en global ressource, hvis fortsatte forsyning vil kræve international koordinering og samarbejde omkring bedre udnyttelse af vedvarende energier, eksempelvis via udvikling af 'smart energy grids'.

Energi og klima er blandt de nye vækstområder og Nordjylland har allerede stærke kompetencer inden for flere af de vedvarende energiformer som brint, vind, bølge og biomasse. Nordjylland er med langt fremme, når det gælder energiteknologi, hvor der blandt andet er store muligheder i energisystemer. Udviklingen på dette område vil blive båret af innovation og her kan adgang til global viden, know-how og netværk inden for klima og energi være af stor betydning.

Kompetencerne er bredt fordelt mellem forskellige aktører i erhvervslivet, hos de nordjyske videninstitutioner og offentlige myndigheder, og der er potentiale i at profilere Nordjylland som et eksperimentarium, hvor forskning, udvikling og samarbejde inden for vedvarende energi og klima er i højsæde. Det understøttes af, at Region Nordjylland som den første danske region har indgået aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at være KlimaRegion.

Region Nordjylland har også besluttet at blive støttestruktur under EU-kommissionens Borgmesterpagt (Covenant of Mayors) såfremt en eller flere af de nordjyske kommuner tilslutter sig denne aftale. Udveksling af viden og erfaring med andre støttestrukturer, samt udvikling af rollen som støttestruktur kan opnås gennem internationalt samarbejde med andre europæiske regioner som tilslutter sig Borgmesterpagten.

Projektet '**Regions of Knowledge – energisamarbejde**' (under forberedelse) omhandler samarbejde om energi imellem uddannelsesinstitutioner, myndigheder og erhverv, såkaldt "triple helix samarbejde". Hovedsigtet for projektet er at få de samarbejder, der fungerer internt i de enkelte regioner ud over grænserne og etablere nye samarbejder.

Budget: € 2.500.000,00 (anslået)

Finansiering: 100% EU-finansieret af Regions of Knowledge under 7. rammeprogram

Løbetid: 3-årigt

Fokuserede indsatser

Der er i koncernens overordnede strategi defineret tre indsatsområder i forhold til det internationale arbejde, jf. afsnit 3. Nedenfor beskrives de særlige fokuspunkter som Regional Udvikling sigter mod inden for de tre indsatsområder.

Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier

Inden for denne indsats vil fokus være på at styrke betingelserne for virksomheders og videninstitutioners strategiske parathed. Det drejer sig om:

- At fremme regionale virksomheders forretnings- og kompetenceudvikling i form af egentlige globaliseringsstrategier. Det vil sige strategier, der sigter på at styrke virksomheders og iværksætteres globaliseringstankegang og parathed. Globaliseringsprogrammet i Nordjylland et godt eksempel herpå. Yderligere tiltag og samarbejder må tage udgangspunkt i analyser af hvordan den hidtidige virksomhedsindsats har virket og hvor den kan forbedres.
- At medvirke til at alle større videninstitutioner og uddannelsesinstitutioner aktivt arbejder internationalt og indgår i internationalt videnssamarbejde, fx ved at udveksle medarbejdere og studerende og deltage i internationale samarbejdsprojekter.

Satsning på udvalgte internationale partnerskaber

Internationale partnerskaber inkluderer både samarbejder med internationale partnere og samarbejder med regionale/nationale partnere med et internationalt fokus. Begge typer af internationalt samarbejde tjener til at understøtte og opnå de regionale indsatser og mål. Disse kan yderligere opdeles i Region Nordjyllands egne partnerskaber og de partnerskaber, som Regionen støtter via de regionale udviklingsmidler eller i samarbejde med Vækstforum.

Der vil særligt blive satset på projekter og samarbejder omkring følgende emner:

- Sundhedsteknologi, fx med udgangspunkt i Eir
- Informationsteknologi, fx med udgangspunkt i BrainBusiness
- Transport og mobilitet, fx med udgangspunkt i havnene
- Energi og CO₂-reduktion, fx med udgangspunkt i Klimaregion Nordjylland
- Fødevarer, fx med udgangspunkt i Spis Nord

Der vil være et særligt geografisk fokus på samarbejde med landene omkring Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland

Denne indsats skal understøtte, at Nordjylland tiltrækker de internationale ressourcer, der skal til for at skabe vækst og udvikling. Her er tale om ressourcer i bred forstand og indsatsen retter sig mod tiltrækning af både økonomiske og menneskelige ressourcer.

De økonomiske ressourcer drejer sig i høj grad om midler fra EU's strukturfonde og EU's forsknings/udviklingsprogrammer.

I forlængelse af ovennævnte om de internationale partnerskaber vil ressourcer fra Interreg IVA program for Øresund-Kattegat-Skagerrak og det transnationale Interreg IVB program for Nordsøen fortsat have særligt fokus.

Hertil kommer, at EU's nye store udviklingsprogram Horizon 2020 vil give helt nye muligheder for at finansiere forsknings- og udviklingsprojekter inden for energi, intelligent

transport og sundhedsteknologi. Derfor vil dette program få et ganske særligt fokus. Arbejdet vil ske i samarbejde med AAU og NordDanmarks EU-kontor.

Bilag 3 Områdestrategi for Speciaalsektoren

Der har ikke tidligere i Speciaalsektoren været tradition for at arbejde strategisk med internationalt samarbejde på sektorniveau. Hovedparten af sektorens internationale samarbejde har foregået på tilbuds niveau. Det er nu hensigten at udarbejde en international strategi, der er gældende for hele sektoren.

Den internationale strategi for Speciaalsektoren skal være med til at samle og styrke de aktiviteter og samarbejder med internationalt sigte, som foregår på Regionens social- og specialundervisningsområde. Den internationale områdestrategi skal spille sammen med Speciaalsektorens idégrundlag og det formål, som udgør organisationens virke: At medvirke til at hvert enkelt menneske, som benytter sig af Speciaalsektorens tilbud, får de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse. Speciaalsektorens internationale strategi indeholder fire prioriterede temaer, der tilsammen understøtter vores formåen som organisation i forhold til at forfølge denne hensigt. De fire temaer er beskrevet i det følgende afsnit.

Udarbejdelsen af den egentlige internationale strategi skal fremadrettet være en del af det øvrige strategiarbejde, der sker i Speciaalsektoren. Den vil blive udarbejdet i et samarbejde mellem sektorledelsen og tilbuddenes forstandere. De internationale strategiske indsatser afstemmes i forhold til behov og mål inden for Speciaalsektorens områder; handicap-, socialpsykiatri-, hjerneskade-, misbrugs- og kommunikationsområdet. Det internationale samarbejde vil blive forankret i rådgivende udvalg for at inkludere det politiske niveau. Der vil løbende blive drøftet nye muligheder i de strategiske indsatser, ligesom der løbende vil blive fulgt op på de eksisterende.

En vigtig overordnet ramme omkring Speciaalsektorens internationale udsyn og forpligtelser udgøres desuden af FNs Handicapkonvention. I 2007 underskrev Danmark og 83 andre lande konventionen, og dermed har vi forpligtet os på at ratificere konventionen og arbejde for at forbedre handicappedes rettigheder og forhindre diskriminering. For Speciaalsektorens vedkommende er denne forpligtelse direkte sammenhængende med Speciaalsektorens formål og sigte på at støtte den enkelte borger i at mestre egen tilværelse.

Rationale og tematisering

Specialiseret viden om målgrupper og fag

For Speciaalsektorens område er det vigtigt at vende blikket mod udlandet i forhold til viden om både målgrupper og fag. Det skyldes, at en væsentlig forudsætning for Speciaalsektorens udvikling og konkurrencedygtighed netop er en udveksling af viden med internationale samarbejdspartnere, der tilsammen medvirker til, at tilbuddene fastholder og styrker deres position som højt specialiserede tilbud inden for deres respektive faglige områder. Vigtige partnerskaber i forhold til denne udveksling er f.eks. uddannelsesinstitutioner og forskningsmiljøer, konkrete samarbejder med specialinstitutioner, faglige og ledelsesbaserede netværk og konferencemiljøer.

Erfaringsudveksling med internationale partnere vedrører viden om flere af Speciaalsektorens kerneområder i forhold til mennesker med psykiske og/eller fysiske funktionsnedsættelser. Vidensområderne spænder over psykiatri, hjerneskade, handicap, misbrug og kommunikation. De konkrete fag og specialiseringer vedrører bl.a. viden om udviklingshæmning, autisme, døvblindhed, spastisk cerebral parese, hjerneskade, PTSD, skizofreni, syns- og hørefaglige specialer, m.v.

Uddannelse og kompetence

At drive højt specialiserede tilbud kræver højt specialiseret personale, og der er derfor et stort fokus på uddannelse og kompetence i Speciaalsektoren. Det er en vigtig prioritet at understøtte personalet i både den eksplicite ekspertviden, der knytter sig til professionerne inden for social- og specialundervisningsområdet. Her tænkes f.eks. på nyeste forskningsresultater og fagenes specifikke teorier og evidens. Herforuden er det en vigtig prioritet i Speciaalsektoren at understøtte udøvelsen af teorierne i praksis. Derfor er der i tilsvarende grad opmærksomhed på mulighederne for praksisnær kompetenceudvikling.

Den internationale dimension i uddannelses- og kompetenceøjemed prioriteres på den baggrund, at begge perspektiver på kompetenceudvikling er til stede: Der er for det første vigtig fag- og målgruppespecifik viden at hente gennem internationale aktiviteter. For det andet åbner disse aktiviteter mulighed for praksisnære udvekslinger i form af studieture og konkrete projektsamarbejder. Endelig er nysgerrige og inspirerede medarbejdere betydningsfulde bidragsydere til organisationens fortsatte udvikling. I Speciaalsektoren er det derfor også en vigtig prioritet at give mulighed for den form for inspiration, som kan opstå gennem møder med helt andre (behandlings)kulturer. Denne udveksling indebærer tillige, at vi prioriterer formidling af egen viden gennem eksempelvis deltagelse med workshops og oplæg på internationale konferencer i forbindelse med konkrete fagspecifikke områder.

Metodebevidsthed

På social- og specialundervisningsområdet er metoder til dokumentation og evidensbaseret en vanskelig og omdiskuteret øvelse. Teser om virkningssammenhænge mellem bestemte metoder og tilgange anvendt overfor bestemte grupper af mennesker, omgås med forsigtighed og en høj bevidsthed om den mangfoldighed af faktorer der kan spille ind, når det handler om menneskers udvikling og livskvalitet.

Fokus på metodebevidsthed er derfor et vedvarende og vigtigt tema i Speciaalsektoren, og her er erfaringsudvekslinger med internationale samarbejdspartnere frugtbart. Der skal derfor også fremadrettet arbejdes strategisk på at få skabt internationale relationer/samarbejdspartnere, så Speciaalsektoren hele tiden arbejder på at yde den bedst tænkelige indsats overfor borgeren, og at vi kan dokumentere arbejdet.

Organisatorisk kvalitet

Tilrettelæggelse af arbejdet og organisering af arbejdsprocesser, som bedst muligt understøtter den faglige og brugeroplevede kvalitet, er endnu et vigtigt fokusområde i Speciaalsektoren. Den organisatoriske kvalitet vedrører organisationens sammenhængskraft og kapacitet for understøttelse af kerneydelsen. Dette fokusområde vedrører både tilrettelæggelsen af arbejdet på det enkelte tilbud såvel som f.eks. tværgående finansieringsformer, centrale administrationssystematikker og økonomistyring.

Dette er et fokuspunkt, hvor der er relevant og konstruktiv læring at hente gennem sparring og erfaringsudveksling med udenlandske samarbejdspartnere. Navnlig vores nordiske naboer er interessante samarbejdspartnere i relation til dette tema, idet deres grundlæggende samfundsmæssige velfærdsmodeller har mange berøringsflader med den danske. Organisatorisk kvalitet er derfor et tema, som skal prioriteres i den fremtidige internationale strategi for Speciaalsektoren.

Fokuserede indsatsområder

Regionen har tre overordnede indsatsområder på det internationale område. For Speciaalsektoren skal de tilsammen bidrage til opgaveløsningen til gavn for borgere, personale og samarbejdspartnere.

Styrkelse af regionen ved fremme af globaliseringsstrategier

Under denne indsats vil Speciaalsektoren arbejde på at styrke bevidstheden om globaliserings muligheder gennem målrettet udnyttelse af de internationale muligheder for Speciaalsektoren med henblik på styrkelse af et eller flere af ovenstående prioriterede temaer. Indsatsen handler om at styrke

- Speciaalsektorens samlede muligheder for at agere på den internationale scene. Initiativer, som kan tilføre merværdi i forhold til Speciaalsektorens overordnede opgaveløsning. Her tænkes på tværgående og fælles muligheder for erfaringsudveksling, deltagelse i netværk og projekter, konferencer og studieture,
- Tilbuddenes selvstændige muligheder for at agere på den internationale scene. Her tænkes især på fagspecifikke muligheder for adgang til ny viden, deltagelse i forskningsprojekter, uddannelse og kompetenceudvikling for ledere og medarbejdere. Deltagelse i internationale aktiviteter prioriteres, når det giver mening og merværdi for det enkelte fagområde eller det enkelte tilbud.

Satsning på udvalgte internationale partnerskaber

Under denne indsats vil Speciaalsektoren arbejde for både samarbejdet med internationale partnere og med regionale/nationale partnere med et internationalt fokus. Disse partnerskaber skal understøtte en eller flere af Speciaalsektorens ovenstående prioriterede temaer. Styrkelse af disse partnerskaber er samtidig en kanal til synliggørelse og profilering af Speciaalsektorens spidskompetencer.

Indsatsen vil fokusere på at målrette Speciaalsektorens internationale engagement til de områder, hvor det forventes at give størst mulig værdi.

Tiltrækning af internationale ressourcer til Nordjylland

Under denne indsats vil Speciaalsektoren arbejde på at tiltrække ressourcer til regionen, både menneskeligt og økonomisk.

Indsatsen vil bl.a. fokusere på at styrke dialogen mellem Speciaalsektoren og relevante forskningsmiljøer med henblik på deltagelse i forskningsansøgninger, der har sigte på EU midler til udvikling af ny teknologi (hjælpemidler) til mennesker med svære psykiske og/eller fysiske handicap.

Herudover vil indsatsen fokusere på at tiltrække resourcepersoner fra udlandet til deltagelse i (danske) netværk og konferencer med henblik på f.eks. undervisning og erfaringsudveksling.

Bilag 4 Eksisterende politiske internationale samarbejder

Tabel 1 - Fælles politiske internationale samarbejder

Region Nordjyllands politiske internationale samarbejder				
Fælles				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
Asturien samarbejdet skal hente inspiration og viden fra en sammenlignelig europæisk region der kan give værdi til videreudvikling af Region Nordjyllands strategier inden for regional udvikling og sundhedsområdet. Der er i november 2010 indgået en samarbejdsaftale der fokuserer på områderne sundhed, erhvervsudvikling, vedvarende energi, uddannelse, kultur og turisme.	Løbende	Der er ikke budgetteret med udgifter til Asturien samarbejdet	Identificere aktiviteter som kan fungere som inspiration i videreudviklingen af Region Nordjylland. Dette vil kunne bidrage til at styrke læringskapaciteten i regionen og skabe et bredere fundament for den videre policyudvikling.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Peter Larsen pt. Henning Christensen pt. Ane Allerman pt. Runa Coxeter
NordDanmarks EU-Kontor er den fælles EU repræsentation i Bruxelles og Aalborg for Region Nordjylland og alle nordjyske kommuner samt en række institutioner.	Løbende etårigt	Regionsrådet besluttede på mødet den 18. januar 2011 efter indstilling fra Vækstforum at bevillige 1.800.000 kr. per år i 2011, 2012 og 2013 til drift af NordDan-	Kontoret tilbyder mange forskellige aktiviteter og services, som løbende tilpasses brugernes behov og den generelle udvikling, bl.a.	Politisk: Alan Busk Jess Laursen Administrativt:

EU-kontorets primære opgave er at formidle information, skabe netværk og partnerskaber, bidrage til internationalisering og kompetenceudvikling samt at bidrage til at skabe de bedste internationale rammebetingelser for øget vækst og konkurrencedygtighed i den nordjyske region.		marks EU-Kontor	- Projektudvikling, styring og ledelse samt udvikling/tilpasning af relevante projektværktøjer. - Kvalitetssikring af ansøgninger, partnersøgning samt projektlobbyvirksomhed. - Rådgivning om og udformning af konsortieaftaler og partnerkontrakter. - Rådgivning om og kontraktforhandling med EU-Kommissionen. - Bistand til rapporteringer.	Henning Christensen
Venskabsregionssamarbejde mellem Västra Götalandsregionen, Østfold fylkeskommune og Region Nordjylland. Der er indgået en samarbejdsaftale baseret på et konkret fagligt indhold i form af en hensigtserklæring. Den omhandler "Vänskapsregionerne och samarbetet i västra Skandinavien" og er målrettet fællesregionale samarbejder indenfor områderne miljø, IT, højere uddannelse, sundhedsvæsenet, kultur, turisme og kommunikation.	Samarbejdsaftalen er løbende	Der er ikke budgetteret med udgifter til venskabssamarbejdet	Et forum for erfaringsudveksling og videndeling samt drøftelse af fælles problemstillinger. Venskabssamarbejdet forventes at få større fokus fremadrettet og bruges som en nordisk platform i organisationer som CPMR og AER hvor alle tre regioner er medlemmer.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Helene Lund Therkelsen pt. Runa Coxeter
Assembly of European Regions (AER) er en samarbejdsorganisation der arbejder for at øge den regionale indflydelse og understøtte regionernes udvikling.			Aer forventes at blive en platform for øget samarbejde med venskabsregionerne i Østfold og Västra Götaland omkring specielt folkesundhed og der-	Politisk: Ingen udpegning Administrativt:

			med et forum hvor vi kan arbejde for øget nordisk indflydelse på EUs politikområder. Samarbejdet vil give adgang til viden om, hvad der sker på EU-niveau inden for sundhed og regional udvikling, videndeling og udveksling af gode erfaringer samt en platform for projekter og samarbejde med andre medlemsregioner	pt. Vicky Sandra Hayes
Interreg IVA for Øresund-Kattegat-Skagerrak (ØKS) Programmet allokerer midler til transnationale projekter, der kan bidrage til at forbedre Europas konkurrencekraft og skabe bæredygtig udvikling.	Programperioden er 2007-2013	Programmet finansieres af EU's regionalfond med €111.611.517 (ca. 837 mio. kr.)	Region Nordjylland samarbejder her med de andre nordiske regioner i programområdet. Politikere fra Regionen er repræsenteret i programmets Overvågningsudvalg og i Styringskomiteen for delprogram Kattegat-Skagerrak, hvor man blandt andet prioriterer, hvilke projekter der skal have midler fra programmet.	Politisk: Henrik Ringbæk Madsen Ole B. Sørensen Administrativt: pt. Runa Coxeter

Tabel 2- Politiske internationale samarbejder på sundhedsområdet

Region Nordjyllands politiske internationale samarbejder				
Sundhed				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
eHealth for Regions er et netværk for regioner inden for Østergodregionen, der skal dele viden om anvendelse af sundheds-IT med særlig fokus på behandling af ældre og patienter med kroniske sygdomme.	Medlemskab af eHealth for Regions-netværket er løbende etårigt.	Medlemskabet koster årligt 10.000 euros (ca. 75.000 kr), der finansieres af Region.	Etablering af netværk til projektsamarbejde og erfaringsudveksling omkring anvendelse af IT-værktøjer til forbedringer af pleje og behandling af ældre og kroniske patienter. Målgrupperne er både sundhedspersonale, patienter og virksomheder, der arbejder med sundheds-IT.	Politisk: Vakant Administrativt: Pt. Ane Allermann, SPK Pt. IT-Afd. - vakant

Tabel 3 - Politiske internationale samarbejder på området for regional udvikling

Region Nordjyllands politiske internationale samarbejder Regional Udvikling				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
CPMR (Conference of peripheral maritime regions) er en sammenslutning af perifere maritime regioner i Europa og et forum for politisk samarbejde. CPMR arbejder bl.a. for at de europæiske regioner høres på EU-niveau	Medlemskab af CPMR er løbende etårigt.	Vækstforum besluttede på mødet den 30. november 2010 at bevillige €6.513 (ca. 48.847 kr.) årligt til dækning af CPMR medlemskab for perioden 2011-2013	Skabelse af netværk med andre europæiske regioner og mulighed for at sætte politiske fodspor på EU's dagsorden. Dele og indhente viden på områder der er relevante for den nordjyske region.	Politisk: Henrik Ringbæk Madsen Administrativt: pt. Runa Coxeter
Nordsøkommissionen er en del af Sammenslutningen af Perifere Maritime Regioner i Europa, og er et forum for politisk og praktisk samarbejde mellem regionerne omkring Nordsøen. Der arbejdes for at fremme Nordsøregionen som en væsentlig økonomisk enhed i Europa, styrke den fælles identitet i Nordsøområdet og fremme de deltagende regioners fælles mål og interesser, blandt andet ved at tilskynde fælles udvikling af initiativer og politisk lobby-virksomhed på EU-plan.	Medlemskab af Nordsøkommissionen er løbende etårigt.	Vækstforum besluttede på mødet den 30. november 2010 at bevillige €4.940 (ca. 37.050 kr.) årligt til dækning af medlemskab af Nordsøkommissionen for perioden 2011-2013	- Etablering af netværk og samarbejdsrelationer med relevante Nordeuropæiske regioner, der har lignende problemstillinger og udfordringer som Region Nordjylland. - Hente EU midler og international erfaring og viden til Nordjylland ved deltagelse i EU finansierede projekter. - Øve regional indflydelse på EUs politikker. Nordsøkommissionen er et vigtigt netværk for etablering af	Politisk: Vice-præsident for Nordsøkommissionen Ole B. Sørensen Temagruppe for bæredygtig udvikling Henrik Ringbæk Madsen Temagruppe for innovation og uddannelse Ole B. Sørensen

Nordsøkommissionen arbejder bl.a. med transport, innovation og uddannelse, kultur og turisme, bæredygtig udvikling og marine ressourcer. Fokus i 2009-2011 har været udarbejdelse af et strategipapir for Nordsøområdet (North Sea Region 2020)			partnerskaber ift. Interreg programmet for Nordsøen	Administrativt: pt. Runa Coxeter pt. Louise Langbo Meyer pt. Carsten Mogensen pt. Gro S. Villumsen
Nordisk Transportpolitisk Netværk er et initiativ, der blev etableret på baggrund af interessen i transportkorridoren Nordic Link gennem Jylland til/fra Sverige og Norge. Samarbejdet skal bevare og udvikle transportkorridoren med valgmuligheder karakteriseret ved effektive og bæredygtige transportløsninger på tværs af landegrænser samt at transport skal være en styrkeposition for regionerne i korridoren.	Samarbejdet er løbende etårigt	Forretningsudvalget besluttede den 7. marts 2011 at Region Nordjylland deltager i NTN-netværket og bevilger 25.000 kr. til årligt kontingent i årene 2011-2013, og at udgiften finansieres over budgettet for Regional Udvikling.	- Opmærksomhed omkring korridoren gennem Jylland som en vigtig transportvej for erhvervslivet. - Samarbejde med regioner, erhverv og forskningsinstitutioner om sammenhæng trafik/regional udvikling. - Oplæg til politiske indspil. - Udvikling og afprøvning af løsninger. - Projektudvikling og erfaringsudveksling omkring f.eks. kollektiv trafik m.m.	Politisk: Ejner Guldager Nielsen Per Larsen Administrativt: pt. Tommy T. Madsen
Westlink er et samarbejde mellem regioner, kommuner og kommunale fællesskaber i området omkring Nordsøen og Nordatlanten. Formålet med samarbejdet er at sætte aktiviteter i gang, som kan styrke den regionale udvikling og vækst i medlemsregionerne; bidrage til at styrke forretningsgrundlaget med hensyn til gods og passagerer for	Medlemskabet er løbende etårigt.	Regionsrådet besluttede den 17. august 2010 efter indstilling fra Vækstforum at bevilge 20.000 kr. årligt til dækning af det årlige medlemskab af Westlink i perioden 2010-2012	Erhvervsmæssigt udbytte i form af øget eksport og samhandel for en række nord- og vestjyske virksomheder, stigende turisme, udvikling og profilering af transportkorridoren mellem Danmark og Norge/Nordatlanten - og dermed styrkelse af havne med følgevirkninger.	Politisk: Svend Heiselberg Administrativt: pt. Karen Somersø pt. Andy Jensen

de færgef forbindelser, der forbinder medlemsregionerne; samt at udbygge kendskabet til levevilkårene og udviklingspotentialerne i regionerne.				
ERTICO er den europæisk organisation for Intelligente Transportsystemer (ITS) som omfatter systemer, der udnytter IT til at gøre transport mere effektiv og forsyne brugerne med ønskede informationer. Netværksarbejdet i ERTICO understøtter Region Nordjyllands strategiske satsning på ITS.	Regionalt medlemskab af ERTICO er løbende etårigt.	Vækstforum besluttede på mødet den 30. november 2010 at bevillige €15.000 (ca. 112.500 kr.) årligt til dækning af medlemskab af ERTICO for perioden 2011-2013	Regionen får gennem medlemskab af ERTICO direkte adgang til at deltage i europæiske ITS-projekter. ERTICO støtter også udviklingen af ITS i regionen.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Svend Tøfting

Bilag 5 Eksisterende administrative internationale samarbejder

Tabel 1- Administrative internationale samarbejder på sundhedsområdet

Region Nordjyllands administrative internationale samarbejder				
Sundhed				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
ICT for Health er et projekt inden for Interreg-programmet, der skal give bedre mulighed for udnyttelse af eHealth i relation til befolkningens voksende andel af ældre	2011-2013	Interreg IVB	Bred accept af brugen af eHealth-løsninger hos den aldrende befolkning og sundhedspersonalet via uddannelse og motivation.	Administrativt: Pt. Ane Allermann og Mette Gjerløv, SPK

Tabel 2 - Administrative internationale samarbejder på området for regional udvikling

Region Nordjyllands administrative internationale samarbejder Regional Udvikling				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
Women in Business (WiB) projektet skal styrke Skagerrakregionens konkurrencekraft ved at stimulere innovation, udvikling og bæredygtig vækst i små og mellemstore virksomheder ledet af kvinder. Projektet skal samtidigt give ny viden om hvilke faktorer der påvirker mulighederne for vækst og udvikling for kvindelige entreprenører i regionerne omkring Kattegat / Skagerrak, samt skabe og indføre nye arbejdsmetoder og modeller for de regionale aktører.	Projektperioden er 3 år fra den 1.1.2009 til den 31.12.2011.	Det samlede budget er på 12.7 mio. kr. fordelt på 5.7 mio. kr. fra Interreg IVA delprogram Kattegat-Skagerrak og de resterende 7 mio. kr. fra de norske, svenske og danske regioner, kommuner og institutioner. Regionsrådet besluttede den 19. august 2008 at bevilge 713.903 kr. til medfinansiering af projektet fra de regionale udviklingsmidler. Dertil kommer en medfinansiering i medarbejdertimer på i alt 70.000 kr.	Projektet er koncentreret omkring 3 resultatomål: 1. Projektet skal øge kvindelige iværksætteres vækst, udviklings- og innovationsevner gennem et læringsbaseret grænseregionalt netværk. 2. Projektet skal give en øget synlighed omkring samt ny forskningsbaseret viden om kvindelige iværksættere i et grænseregionalt perspektiv. 3. Projektet skal give nye metoder og modeller til arbejdet med kvindelige iværksættere og dermed bidrage til at skabe flere nye kvindelige iværksættere i Skagerrakregionen.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Lone Johansen
Kreative Alliancer (KIA) projektet bygger på de erfaringer, der er gjort inden for kreative alliancer mellem kultur og erhverv. En krea-	Projektperioden er 3 år fra den 1.1.2009 til den 31.12.2011.	Det samlede budget er på 11,7 mio. kr. fordelt på 5,9 mio. kr. fra Interreg IVA delprogram Kattegat-	Forskning i og udvikling af konkrete kvalitative og kvantitative målemetoder af hvilke effekter, der kan opnås med	Politisk: Ad hoc udpegning

tiv alliance er kendetegnet ved, at en virksomhed formulerer en konkret udfordring. Herefter matches virksomheden med en relevant kunstner, der via en række kreative metoder og kompetencer skal løse virksomhedens konkrete udfordring. Målet er at udvikle nye målemetoder for anvendelse af kreative alliancer. Både med hensyn til de konkrete processer, der forløber i en kreativ alliance, og udvikling af nye målemetoder, der kan vise, hvad kreative alliancer kan bidrage med i innovationsprocesser. Der forventes gennemført 28-30 KIA-forløb.		Skagerrak og resten fra de øvrige 7 norske og svenske regioner. Regionsrådet besluttede den 19. august 2008 at bevilge 953.000 kr. til medfinansiering af projektet fra de regionale udviklingsmidler. Dertil kommer en medfinansiering i medarbejdertimer på i alt 700.000 kr.	kreative alliancer. Herudover er der fokus på KIA-forløbenes forventede eksponeringsværdi i medierne for virksomhederne, betydning for arbejdsmiljø, sygefravær samt særlig fokus på virksomhedernes kreative innovationsevne.	Administrativt: pt. Claus Svenstrup pt. Carsten Mogensen
Coast Alive projektet omhandler branding af nordsøområdet som mekka for friluftsliv og aktive oplevelser med vægt på kvalitet og autentiske oplevelser knyttet til natur, landskab og de stedlige kulturmiljøer, gennem bl.a. udvikling af produkter og koncepter i tilknytning til Nordsøstien. Coast Alive bygger på den eksisterende infrastruktur i regionen i form af Nordsøstien og Nordsø cykelruten.	Projektperioden er 4 år fra den 1.1.2009 til den 31.12.2012.	Det samlede budget for Coast Alive er i ca. 30,6 mio. kr. med en 50% finansiering fra Interreg IVB programmet for Nordsøen og den resterende finansiering fra de 17 skandinaviske partnere. Regionsrådet besluttende den 18. marts 2008 at give en årlig bevilling på 115.000 kr. i 4 år finansieret over budgettet for Regional Udvikling, som den nordjyske	Det forventede udbytte fra Coast Alive er, at flere mennesker vil bruge naturen og på længere sigt leve et mere aktivt og sundere liv. For at få flere ud i naturen udvikler og afprøver Coast Alive nye måder og metoder til at aktivere befolkningen på. Disse metoder evalueres og indgår til slut i en stor "værktøjskasse", som vil indeholde inspiration og evalueringer fra alle projektets partnere, og som kan bruges af alle, som skulle have lyst til at arrangere nye tiltag i natu-	Politisk: Allan Busk Administrativt: pt. Karen Somerset pt. Mette Arleth

		medfinansiering til projektet. Region Nordjylland bidrager desuden med 4 mandemåneder per år i hele projektperioden svarende til i alt 150.000 kr.	ren. Projektet forventer, at den øgede mængde brugere vil resultere i forbedrede levevilkår for erhvervsdrivende langs ruterne eller for andre som beskæftiger sig med aktiviteter tilknyttet brugen af naturen. Det kan være overnatning, bispisning, bagagetransport, naturguider, udlejning af udstyr m.m. Projektet forventer også at komme frem med anbefalinger til hvordan regioner kan værne om kulturarven, som kan være under pres fra både øget brug af naturen samt klimaændringer. Disse anbefalinger vil også være en del af "værktøjskassen".	
Rekreative Ruter projektet skal styrke den vandre- og cykelbase-rede turisme samt øge udviklingen hos erhvervsdrivende langs de rekreative ruter. Der fokuseres på at kvalitetssikre og komplettere eksisterende nationale, regionale og interregionale ruter. Heri indgår udvikling af såvel den fysiske infrastruktur og tilgængelighed som serviceinfrastrukturen. Der oprettes et antal Gateways på ruterne,	Projektperioden er 3 år fra den 1.1.2010 til 31.12.2012	Det samlede budget for Rekreative Ruter er på ca. 37,5 mio. kr. med 50% finansiering fra Interreg IVA programmet for Øresund-Kattegat-Skagerrak. Region Nordjyllands medfinansiering udgør 100.000 kr. pr. år i kontanter fra budgettet for Regional Udvikling og 150.000 kr. pr. år i med-	- Oprettelse af et antal gateways i hver deltagende region, med tilknytning af lokale erhvervsvirksomheder. - Netværk mellem erhvervsvirksomheder i tilknytning til gateways. - Øget antal turister på ruterne. - Øget omsætning for virksomheder langs ruterne, især virksomheder der tilknyttes en	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Mette Arleth pt. Karen Somersø

hvor brugerne kan få information og adgang til de oplevelser og services som området langs ruterne byder på. Desuden oprettes et mobil baseret informationssystem.		arbejdstimer i projektets løbetid. Bevilling foretaget af Regionsrådet den 8. september 2008 og den 14. september 2009. Region Nordjylland er Lead Partner på projektet men hyrer en ekstern konsulent til at varetage den koordinerende og administrative side af Lead partner rollen.	gateway. - Et fysisk løft for de dele af ruterne som har behov for det, og øget tilgængelighed generelt. - Et fleksibelt mobil-informationssystem der kan udbygges løbende. - Dokumentation af best practice og erfaringsudveksling mellem partnerne i projektet.	
MARKIS Den maritime sektor i alle de skandinaviske lande står overfor en række udfordringer både miljø-/ energimæssigt og konkurrencemæssigt. Målet er i fællesskab at finde løsninger på nogle af disse udfordringer samt at markere branchen i området som en af verdens førende inden for maritim service og innovation. Projektets prioriterede udviklingsområder er innovation (klimadreven innovation, maritim miljøteknik, energieffektivisering), og synliggørelse (markedsovervågning og videndeling).	Projektperioden er 3 år fra den 1.5.2010 til 30.4.2013.	Det samlede budget for MARKIS projektet er på ca. 23,3 mio. kr. med 50% finansiering fra Interreg IVA delprogram Kattegat-Skagerrak. Region Nordjylland medfinansierer projektet med 1.262.953 kr. fra de regionale udviklingsmidler og erlægger dertil 125.000 kr. i medarbejdstimer per år i projektets løbetid. Bevilling er foretaget af Regionsrådet den 1. februar 2010 og den 9. marts 2010.	Visionen er, at Kattegat-Skagerrak regionen er det naturlige sted for udvikling af nye løsninger, så den maritime transport bliver den bedste og reneste transportform. Målet er, at myndigheder, uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv i fællesskab skaber et attraktivt innovationsmiljø i Kattegat og Skagerrak til at udvikle bæredygtig søfart og øge væksten i regionens maritime erhverv.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: pt. Tommy Tvedergaard Madsen
HealthPort projektet retter sig mod forbedret offentligt-privat samarbejde indenfor sundhedsområdet og har fire delmålsætninger:	Projektperioden er 3 år fra den 1. 1.2011 til 31.12.2013	Det samlede budget for HealthPort projektet er på ca. 18,7 mio. kr. med op til 75% finansiering fra EU's	Overordnet forventes, at Region Nordjylland kan drage nytte af projektet ved, at der bliver stillet skarpt på rammer og	Politisk: Ad hoc udpegning

1. at vise hvordan idéer fra sundhedssektoren kan kommerialisere; 2. at vise hvordan små og mellemstore virksomheder kan indgå i offentlig-privat innovation projekter; 3. at udvikle moduler til kompetenceudvikling indenfor ledelse af offentlig-privat innovationsprojekter; 4. at give anbefalinger til strategi og dagsorden for sundhedsinnovation i det baltiske område.		Baltic Sea Region Programme 2007-2013. Region Nordjylland medfinansierer projektet med ca. 700.000 kr. fordelt på medarbejdertimer og kontanter. Bevilling er foretaget af Forretningsudvalget den 14. november 2011.	betingelser for øget offentlig-privat samarbejde, ikke mindst i relation til det nye sygehusbyggeri og dermed aktiviteter i One-Stop-Shop. Dertil kommer, at projektet kan bidrage med konkrete erfaringer fra andre lande til udvikling af innovative løsninger til sundhedsvæsenet.	Administrativt: Pt. Gorm Simonsen
Mikropol Projektet skal ses i forlængelse af en forundersøgelse i regi af Vækstforum, der omhandler et potentiale for at sikre højt kvalificeret arbejdskraft og bosætning i Nordjylland ved hjælp af såkaldte fjernarbejderhuse. Ved at sammenholde resultaterne fra forundersøgelsen med den viden og erfaring der findes hos andre mere erfarne regioner på området, er der basis for et mere dybdegående arbejde på området. Formålet med projektet er således at hente viden og erfaring, der kan bruges til at udvikle potentialet i Nordjylland.	Projektperioden er 3 år fra den 1.1.2012 til 31.12.2014	Det samlede budget for Mikropol projektet er på ca. 13,9 mio. kr. med op til 75% medfinansiering fra EU's Interreg IVC program. Region Nordjylland medfinansierer projektet med ca. 656.200 kr. i medarbejdertimer. Bevilling er foretaget af Regionsrådet den 12. april 2011.	Erfaringer og viden fra relevante europæiske regioner, der kan bidrage til udvikling af fjernarbejderhuse konceptet i Nordjylland.	Politisk: Ad hoc udpegning Administrativt: Pt. Jane Ribergaard Holm

Tabel 3 - Administrative internationale samarbejder i specialsektoren

Region Nordjyllands Internationale samarbejder				
Specialsektoren				
Formål	Periode	Finansieringskilder	Forventet udbytte	Forankring
Projektpartnerskaber				
CEDAR (Clinical Decision Making and Outcome in Routine Care for People with Severe Mental Illness) Et EU multicenterstudie, der foregår i seks lande, og er en del af EU's 7. rammeprogram Formålet er at afdække og analysere beslutningsprocesser i psykiatrisk behandling, herunder hvilke typer af beslutninger, der træffes og i hvilken grad beboeren er indforstået med og accepterer beslutningerne	Projektet løber i perioden 2009-2012. De enkelte beboere, der deltager i projektet modtager besøg af en projektmedarbejder hver 2. måned i et år, hvor der udfyldes et spørgeskema. Det vil sige, at der laves 7 målinger pr. deltager i perioden	Projektet er finansieret af EU og Enheden for Psykiatrisk Forskning ved Aalborg Sygehus Den enkelte beboer modtager 800 kr. for at deltage i projektet	Visborggaard forventer på baggrund af projektet at kunne styrke beboerens medindflydelse i dagligdagen	Visborggaard, Susan Engelbrechtsen
HELPS-projektet (European Network for Promoting the Health of Resident in Psychiatric and Social Care Institutions) Et EU-projekt, der sigter mod at opbygge et europæisk netværk af	Projektperioden løber fra 2008 til 2011 Projektet blev på selve tilbuddene afsluttet i 2010	HELPS hører under rammeaftalen for programmet for offentlig sundhed og er finansieret af EU-kommissionen	Deltagelsen i projektet har på Visborggaard betydet øget fokus på vigtigheden af medarbejdernes deltagelse i motion eksempelvis. Endvidere øget fokus på medicin og særligt polyfarmaci, da alle beboeres medicinforbrug er blevet	Visborggaard, Susan Engelbrechtsen Derudover har Vestervang, Boform Brovst, Skovvænget og Solsiden været en del af projektet

eksperter samt et informationssystem med det mål at forbedre det fysiske helbred for beboere på socialpsykiatriske boformer			afdækket og derefter vurderet	
Internationalt forskningsnetværk – etableret på baggrund af HELPS-projektet Formålet med netværket er at forsøge at udvikle guidelines med henblik på at minimere livsstilssygdomme iblandt HELPS-projektets målgruppe	Halvårlige inspirations- og sparringsmøder	Netværket betaler udgifterne til rejseaktivitet i forbindelse med møderne	Deltagelse i netværket giver mulighed for sparring, videndeling og kompetenceudvikling, ligesom de udviklede guidelines kan være medvirkende til at nedbringe livsstilssygdomme på tilbuddet	Visborggaard, Susan Engelbrechtsen
ISAAC (International Society of Augmentative and Alternative Communication) Arbejder for at fremme udviklingen for kommunikationshandicappede personer	Foreningen blev etableret i 1983. Der afholdes årligt et møde og en kongres	Privat interesse- og medlemsorganisation, hvor tilbuddet betaler medlemskontingent	Kompetenceudvikling og videndeling i arbejdet med kommunikationshandicappede personer	Institut for Syn og Hørelse, Per Andersson
Nordisk Kongres for Synspædagogik afholdes med det formål at fremme og udvikle synspædagogikken i arbejdet med synshandicappede	Kongressen afholdes hvert 3. år på skift i de nordiske lande	Ingen ekstern finansiering	Medarbejderne er deltagere på kongressen med henblik på kompetenceudvikling og videndeling i forhold til arbejdet med synshandicappede personer	Institut for Syn og Hørelse
Nordisk Audiologisk Selskab – en paraplyorganisation med 30 medlemsorganisationer Har til formål at støtte forskning og	Afholdes hvert 2. år på skift i de nordiske lande	Ingen ekstern finansiering	Medarbejderne er både med som deltagere og oplægsholdere. Udbyttet af konferencerne er både videndeling og	Institut for Syn og Hørelse, Anne-Mette Flinch

udvikling inden for audiologi i de nordiske lande Afholder kongresser hvert 2. år. Foreningen udgiver tidsskriftet International Journal of Audiology i samarbejde med British Society og Audiology og International Society og Audiology			kompetenceudvikling	
TAVS – Tværfaglig Arbejdsgruppe Vedrørende Sprog og kommunikation En lokal forening, som har internationalt samarbejde omkring alternativ og støttende kommunikation. Arbejdsgruppen har blandt andet arrangeret kurser og konferencer med internationale samarbejdspartnere	Møder minimum 4 gange årligt	Ingen ekstern finansiering	Der opnås kompetenceudvikling og videndeling ved deltagelse i arbejdsgruppen TAVS. Det vurderes, at TAVS kan blive en international tovholder for et europæisk netværk, hvis der skabes mulighed for det lokalt	Institut for Syn og Hørelse, Edda Medici
Uddannelsesmæssige kontakter Institut for Syn og Hørelse har forskellige uddannelsesmæssige kontakter internationalt blandt andet i forbindelse med tinnitusundervisning og CI geopræning/undervisning. Endvidere påtænkes et samarbejde med Institut for Akustik, AAU i forhold til international forskning omkring støj, lyd og skelnevanskeligheder	Løbende	Ingen ekstern finansiering	Da det er et meget specialiseret område er det nødvendigt at deltage i internationale kurser og uddannelser i forhold til kompetenceudvikling og efteruddannelse	Institut for Syn og Hørelse

Gentle Teaching International Conference Formålet med konferencen er at udbrede kendskabet til og udvikle brugen af Gentle Teaching i praksis Medarbejdere fra Sødisebakke er både deltagere og oplægsholdere på konferencen	Årlig afholdelse af konference i skiftende lande	Ingen ekstern finansiering	Hensigten med at deltage i konferencen er blandt andet erfaringsdeling, således at det bliver muligt at fastholde og videreudvikle Gentle Teaching på Sødisebakke, ligesom andre fagpersoner kan drage nytte af de erfaringer, som er gjort på Sødisebakke	Sødisebakke, Gentle Teaching-gruppen
Nordisk Prækonference omkring særforanstaltninger Konferencen skal åbne mulighed for erfaringsudveksling og fortællinger af de gode historier i enkeltmandsprojekter. Konferencen kan være udgangspunkt for at få skabt et netværk på dette område med udveksling af ideer og faglige drøftelser i forhold til enkeltmandsprojekter	En prækonference i 2012, som optakt til afholdelse af en stor nordisk konference i 2013	Konferencen er delvist finansieret internt som et led i et flerårigt værdiprocessforløb, men meningen er også at søge eksterne midler til konferencen blandt andet gennem Undervisningsministeriet og lignende	Forhåbningen med konferencen er at få udvidet fagligheden i forhold til at arbejde i enkeltmandsprojekter samt få inspiration til andre metoder, tilgange og tankegange	Sødisebakke, Jeanette Fischer Nielsen
Samarbejde med rumænsk børnehjem i Tirgu Mures Formålet med samarbejdet er at viderebringe erfaring fra Specialbørnehjemmenes arbejde	Det formaliserede samarbejde forløber i perioden 2010-2012	Samarbejdet er kommet i stand gennem AIF (nu LO), som derfor finansierer en del af forløbet	Hensigten med at deltage i forløbet er kompetenceudvikling samt at sætte perspektiv på egen praksis og derved få en større forståelse for egen faglighed og kompetencer	Specialbørnehjemmene, Pia Kornø, og Socialpædagogernes Landsforening, Peter Christensen
Studierejse For forstanderkredsen i Specialsektoren	Det tilstræbes at gennemføre studieturen hvert 2. år	Ingen ekstern finansiering	Meningen er at få omsat den indsamlede viden, således at kvaliteten i Specialsektoren	Sektorledelsen

Formålet med studieturene er at indsamle viden og få inspiration på forskellige områder inden for det specialiserede socialområde			kan øges	
Pro Communicato Nordica (PCN) Nordisk formaliseret netværk med fokus på døve med yderligere funktionsnedsættelser. Forstanderen fra Center for Døvblindhed og Høretab sidder i hovedbestyrelsen og repræsenterer de danske specialskoler for børn og voksne med høretab	4-6 årlige styrelsesmøder, som regel af en dags varighed og oftest afholdt i Sigtuna, Sverige	Ingen ekstern finansiering	Sparring, videndeling og kompetenceudvikling Planlægning af og gennemførelse af fællesnordiske projekter til gavn for brugerne	Center for Døvblindhed og Høretab, Lars Søbye
Nordisk lederforum Et netværk for ledere af alle nordiske specialinstitutioner, skoler og kompetencecentre, der arbejder med døvblindefødte og døvblindeblevne	Et årligt fællesmøde på skift mellem de nordiske lande og derudover ad hoc-møder	Ingen ekstern finansiering	Sparring, videndeling og kompetenceudvikling	Center for Døvblindhed og Høretab, Lars Søbye
Nordisk Rektorkonference Et netværk for ledere af de nordiske specialinstitutioner, skoler og kompetencecentre, der arbejder med døve og hørehæmmede	Et årligt fællesmøde og derudover ad hoc-møder Derudover afholdes årligt en konference, som i 2011 arrangeres af CDH			Center for Døvblindhed og Høretab, Lars Søbye
Nordisk udelivsnetværk En udelivsgruppe vedrørende døvblindefødte med 2 lærere fra	Netværket blev etableret i 2005 af døvblindepersonale	Ingen ekstern finansiering	Deltagerne i netværket er ansvarlige for at udbrede ideerne	Center for Døvblindhed og Høretab, René Blan-

CDH som koordinatore og tovholdere. Formålet er blandt andet at præsentere ideer til, hvordan man kan lave udelivsaktiviteter med døvblinde. Ideerne afprøves i praksis, da både personale og døvblinde deltager i møderne	fra Danmark, Norge Sverige og Skotland		og inspirationen fra møderne til døvblinde i hele Danmark, så alle døvblinde får glæde af netværket	kensteiner
Adapted Physical Activity (APA) Et internationalt Comenius projekt under den Europæiske Unions program for Livslang Læring Projektet fokuserer på udveksling af teori og praksis inden for APA. De deltagende lande i projektet er Danmark, Holland og Sverige	2011-2013 Kvartalsvise onlinemøder, konferencedeltagelse og studierejser med og uden elever	EU finansierer projektet	Sparring, videndeling og kompetenceudvikling	Mads Kopperholt og Anders Rundh, Center for Døvblindhed og Høretab
Forskningssamarbejde med henholdsvis AAU med flere omkring sprog Forskningssamarbejde mellem Københavns Universitet, Ørebro, Sverige, Skådal og Oslo med fokus på døvblindeområdet og børn med høretab	Løbende	Ingen ekstern finansiering	Erfaringsdeling og udvikling af områderne	Center for Døvblindhed og Høretab, Lene Schmit
Deltagelse i diverse internationale netværk og deltagelse og formidling ved forskellige konferencer på området for døvblindhed.	Løbende	Ingen ekstern finansiering	Kompetenceudvikling og videndeling	Center for Døvblindhed og Høretab

Bilag 6 Uddrag fra Kompetenceplan for Region Nordjylland

- vedtaget af Regionsrådet d. 20/9 2011

B: Besluttende instans, I: Indstillende instans	RR	FU	Adm.
Generel del - Region Nordjylland			
Forhold vedrørende Regionsrådet			
1. Valg til hverv - herunder kommissioner, råd mv.	B	I	I
10. Regionsrådsmedlemmers deltagelse i møder og rejser i udlandet som led i hverv		B	I
Økonomi - bevillinger mv.			
Særligt vedrørende driftssiden			
22. Eksternt finansierede projekter med øget personalenormering – eksempelvis via statslige midler		B	I
23. Eksternt finansierede projekter uden øget personalenormering			B
Sektor for Regional Udvikling			
Generelle regler			
7. Strategi for Internationalt samarbejde	B	I	I
8. Deltagelse i internationalt samarbejde		B	I
9. Udmøntning af bevilling til deltagelse i internationalt samarbejde			B

International Strategi for Region Nordjylland

Sundhed - Plan og Kvalitet

Regional Udvikling

Specialsektoren

Niels Bohrs Vej 30

9220 Aalborg

www.rn.dk

udgivelsesdato Marts 2012

Læs mere om Region Nordjylland på www.rn.dk

REGION NORDJYLLAND